

Pravidla NAGC pro hodnocení – výstavních klasů mečků

Revize z února 2015

Prvním kritériem v hodnocení gladiol je barva. Je zde ale hodně dalších faktorů, které přispívají k jejich půvabu, symetrii a prezentaci na výstavním stole. V kategorii semenáčů byste se měli ptát, jak by měla být barva zlepšena, než dáte maximum bodů. Vaše osobní preference barvy by se neměla promítat do vašeho hodnocení. Tabulka hodnocení ukazuje důležitost jednotlivých kategorií z celkového počtu devatenácti kategorií. Měli byste hodnotit přesně podle bodů, které stanovila hodnotitelská komise.

Bod 1 - Čistota (jasnost) barvy. Odpočítávejte za nezajímavost (bezvýraznost, mdlost), nejasnost (zakalenost), rušivé skvrny a šmouhy nahodilých barev.

Bod 2 - Sytost barvy. Odpočítávejte za krajkování, odštěpování, nestejnost, nevyrovnanost, nevyváženost, prosakující skvrny a průhlednost způsobenou ztrátou pigmentu.

Bod 3 - Harmonie. Odpočítávejte za nevhodné znaky na hrdle a okraji, bizardní nebo disharmonické skvrny, zmenšený prašník nebo zabarvený kalich.

Bod 4 - Stejnoměrnost barvy. Odpočítávejte za blednutí nebo rozdílnost barvy mezi jednotlivými květy, celkově, resp. částečně. Toto zahrnuje skvrny nebo ostatní znaky, které by měly být uniformní.

Bod 5 - Krása a půvab. Působení barvy. Toto je čistě subjektivní hodnocení posuzujícího, které by ovšem nemělo poškozovat kultivary, které se vyskytují frekventovaně na úkor momentálního oslnění novými kultivary. Výše uvedené body - čistota barvy, sytost barvy, harmonie, stejnoměrnost barvy - by měly být posuzovány jako celková krása a půvab, protože spolu souvisí. Krása a půvab je primární významnost pro selekci nových introdukcí, nehledě na typu. Proto si tento bod zaslouhuje speciální váhu v hodnocení semenáčů.

Bod 6 - Profil (kondice) květů. Odpočítávejte za příčná prohnutí a vydutí, sklopení, uhnutí, nerovnoměrná nasazení a zavěšení, lomené petály, nadměrně zahnutý či nestejněměrný (nepravidelný, nesladěný) dojem. Měl by být penalizován, pokud je s určitostí nelibý, ne pokud se může zdát nezvyklý (nevšední).

Bod 7 - Substance a textura. Síla (tloušťka) petálů, která obvykle vyjadřuje zachování kvality a odolnosti k manipulaci a dehydrataci a fyzický povrch kvality petálů. Sametový povrch nebo oslnivý lesk přidává na kráse. Hrubý, mdlý povrch kazí atraktivitu.

Bod 8 - Počet puků. Spočítejte všechny puky, včetně otevřených a částečně otevřených květů. Odpočítávejte, pokud je jich málo, dle hodnotící tabulky. Penalizace pro příliš mnoho puků, kromě toho, jak ovlivňují body 16 a 17, není.

Bod 9 - Otevřené květy. Květ je považován jako otevřený, pokud je minimálně jeho polovina otevřená. Odpočítávejte dva body za každý neotevřený květ pod normou v hodnotící tabulce.

Bod 10 - Puky v barvě. Odpočítávejte jeden bod za každý, který, dle hodnotící tabulky, chybí do požadovaného počtu. Odpočítávejte maximálně dva body pokud je jich příliš v barvě, pokud jsou nežádoucí. Květní klasy s příliš mnoha puky a otevřenými květy mohou překračovat normu puků v barvě bez penalizace.

Bod 11 - Uchycení. Odpočítávejte za popraskaný kalich nebo prodlouženou květní trubici, které dovolují nehezke svěšení květů a zvyšují nebezpečí ztráty květu při manipulaci. Tato charakteristika je některým kultivarům vlastní.

Bod 12 - Vzhled a uspořádání. Odpočítávejte za nevhodný vzhled, lodyhu zjevující se skrz plně rozevřené květy, obrácené květy a puky a jinak rozmístěné květy, než uniformně. Květy směřující dolů také zasluhují penalizaci. Odpočítávejte za nepravidelné rozmístění, které způsobuje mezery v symetrii klasu a za shlukování, které způsobuje, že květ schovává hrdlo květu pod ním.

Bod 13 - Stejnoměrnost květů. Odpočítávejte, pokud se na klasu vyskytuje mix různých typů květů. Květy by měly být správné velikosti, aby se přizpůsobily jejich uspořádání v klasu. Květy by měly být na obou stranách klasu, z důvodu vyvážené symetrie, stejné velikosti. Odpočítávejte pro jakoukoliv odchylku, která ruší symetrii klasu. Mělo by zde být pozvolné snižování velikosti jednotlivých květů směrem k vrcholu klasu. Neměla by být žádná odchylka v míře rotace květů.

Bod 14 - Stonek. Délka stonku je obvykle stanovena lokálními pravidly komise soutěže. Nicméně příliš masivní nebo příliš slabé stonky, ve vztahu ke květu a květní části, by měly být penalizovány. Komise, z praktického hlediska, je přesvědčena 43 cm stonkem pro kategorii 100, 48 cm stonkem pro kategorii 200 a 50 cm stonkem pro kategorie 300, 400 a 500 nebo takovým, který působí ke klasu vyváženě.

Bod 15 - Péče o vzhled. náležitá péče o vzhled gladioly zlepšuje prezentaci klasu na výstavním stole. Měla by zde být jednobodová penalizace za odstranění spodního květu, který indikoval svou nedokonalost, ačkoliv jeho odstranění zlepší celkově klas. Při odstranění květu by měl ovšem na lodyze zůstat jeho kalich. Penalizujte pěti body, pokud spodní dva květy chybí. Další dva body je možné odečíst v případě dalších přestupků. Odpočty by měly být i za špatně upravený klas. Spadlý pyl by měl být z květů odstraněn. Květy by měly být postavené směrem dopředu, ne směrem do stran. Horní květy by měly překrývat ty spodní. Boční výhony by měly být odstraněny, odpočtete 2 - 5 bodů, pokud jsou ponechány. Jejich pouzdro by mělo zůstat, odečtete 2 body, pokud je odstraněno. Můžete nebo nemusíte odstraňovat boční výhony u semenáčů, 2 body se ovšem odečtou, pokud je odstraněno i jejich pouzdro. Pokud ponecháte boční výhony u semenáčů, neměly by překážet jejich vzhledu nebo se proplétat květy. I když nejsou žádné květy odebrány, mělo by být odečteno 7 bodů za mizerně vystavený klas. Vyštípnutí naklopených puků nebo úprava klasu použitím cizorodých potřeb, jako vata, špendlíky nebo bavlněné kuličky, vyřazují klas ze soutěže. Klas by měl být umístěn v nádobě vzpřímeně a být dobře zafixován.

Bod 16 - Poměr délky klasu k jeho šířce. Délka klasu by měla být 5x - 6x větší, než šířka květenství ve svém nejširším bodě. Všechny odlišnosti mimo tento poměr by měly být penalizovány, dle hodnotící tabulky. Další srážky by měly být u kultivarů s krajkovitými nebo rozevírajícími se květy, u nichž uvedený poměr úplně nereflektuje uvedený bod.

Bod 17 - Poměr délky květní části k délce klasu. Délka květní části plně otevřenými a minimálně polootevřenými květy by měla zahrnovat 50 - 55 % celkové délky klasu. Každá odlišnost nad nebo pod by měla být penalizovaná dle hodnotící tabulky. U semenáčů se neprovádí žádné odpočty, zde je nutné dodržet pouze počet otevřených květů dle bodu 9.

Bod 18 - Zúžení. Toto by měla být posloupnost od spodního květu ke špičce, včetně zelených puků. Od z poloviny otevřených květů ke špičce by zde měla být pozvolně redukováná separace, sklopení a posun puků střídavě na opačné strany. Odpočítávejte za shluk neseparovaných puků na špičce nebo přílišnou separaci, ponechávající vrcholu jen jediný pupen. Špička by měla mířit rovně nebo lehce dopředu, ne směrem dozadu nebo do strany. Přejít barvy z otevřených květů k zeleným pukům by měl být kónický, nikdy ne hranatý nebo nesouvislý. Spodek květní části by měl být zakulacený.

Bod 19 - Osobitost. Atraktivní variace barev, podoby květu, tvaru klasu, která má tendenci k rozšiřování zájmu o gladioly nebo jejich pěstování obecně. Tento bod je plusový faktor vztahující se k semenáčům.

Doplňkové srážky

Odpočítávejte až deset bodů za každý z následujících bodů:

Bod 20 - Zkroucení: Podívejte se na klas zepředu, ze strany a zezadu. Lehké zakřivení mezi spodními květy a listy je běžné a nemělo by být posuzováno jako velká chyba. Pokroucení klasové části, které narušuje rovné provedení klasu, rovnováhu a symetrii, je závažná chyba. Penalizujte úměrně defektu květního klasu.

Bod 21 - Kondice: Odpočítávejte za nedostatek svěžesti jakékoliv části květu nebo olistění. Odpočítávejte také za popáleniny kalichu a špiček listů nebo za mechanické poškození, či poškození hmyzem.

Bod 22 - Zdravotní stav: Symptomy hub na okvětním plátku mohou mít za následek jedno až dvoubodový odečet, v závislosti jakým způsobem postihuje celý klas. Chorobou pokryté květy nebo listová plocha by měly vést k diskvalifikaci. Odečítejte také za změny barev listové plochy, lodyhy nebo kalichu, které indikují pravděpodobnou výživovou deficienci.

Bod 23 - Deformované květy: Jako třeba: dvojité květy, chybějící části květu, květy s deformovanými tyčinkami. Nezaměňujte s charakteristikou posazení petálů, kterých má být šest. Odpočítávejte v kontextu vážnosti deformací.

Bod 24 - Extra puky (zdvojené puky): Dobrým vystavovatelem jsou zpravidla odkrojené a jsou dalším důvodem, proč prozkoumat klas i zezadu. Jeden takový odkrojený, který nehyzdí vzhled klasu, si zaslouží odečet jednoho až dvou bodů. Jejich počet, odkrojených i ponechaných, zvyšuje penalizaci.

Bod 25 - Nesouměrné otvírání květů: Velmi vážně ovlivňuje rovnováhu a kónus klasu. Penalizace by měla být uložena v proporcii vzniklé disharmonie.

Bod 26 - Listy: S klasem by měly být vystaveny nejméně dva listy. Odpočítejte jeden bod, pokud je vystaven pouze jeden a až pět bodů, pokud jsou všechny listy sejmuty. Můžete odečíst přídatné body, pokud je list potrhaný nebo zastřížený.